

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Наукова бібліотека**

**НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ:
ІСТОРІЯ І СЬОГОДЕННЯ
(ДО 75-РІЧЧЯ ЗАСНУВАННЯ)**

*(Збірник матеріалів
IX-ї науково-практичної конференції
27 серпня 2015 р.)*

Рівне 2015

УДК 027.7(091)(477.81)
Н 34
ББК 78.34(4Укр)

Наукова бібліотека Рівненського державного гуманітарного університету : історія і сьогодення (до 75-річчя заснування) : зб. матеріалів ІХ-ї наук.-практ. конф., 27 серпня 2015 р. / уклад. : С. Н. Грипич, Г. П. Семенюк. – Рівне : РДГУ, 2015. – 67 с.

Відповідальний за випуск:

С. Н. Грипич – доцент,
директор наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Укладачі:

С. Н. Грипич – доцент,
директор наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Г. П. Семенюк – заступник
директора з наукової роботи
наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Збірник матеріалів науково-практичної конференції, присвячений 75-річчю заснування наукової бібліотеки РДГУ. В ньому розкрито історію створення, функціонування та розвитку бібліотеки та її структурних підрозділів.

Для дослідників історії бібліотечної справи України, бібліотекознавців, бібліотекарів-практиків, студентів майбутніх фахівців бібліотечної справи.

Ухвалено методичною радою
наукової бібліотеки РДГУ
Протокол № 8
від 17.09.2015 р.

©Наукова бібліотека РДГУ
Рівне, вул. Остафова, 31
33028
www.library.rshu.edu.ua
library.rshu@gmail.com

УДК 027.7 : 025.5

Л.В. КОВАЛЬЧУК

*зав. інформаційно-бібліографічним відділом
наукової бібліотеки РДГУ*

ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ НА ДОПОМОГУ НАВЧАЛЬНОМУ ТА НАУКОВОМУ ПРОЦЕСУ (ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ)

Резюме: *У статті простежено основні етапи становлення та особливості розвитку інформаційно-бібліографічної діяльності наукової бібліотеки РДГУ.*

Ключові слова: *довідково-бібліографічна діяльність, довідково-бібліографічний апарат, інформаційне обслуговування, бібліографічні покажчики, реферування.*

Історія Наукової бібліотеки Рівненського державного гуманітарного університету – це історія становлення і розвитку університету, його досягнень і злетів, це доля людей, відданих служінню її величності Книзі, справі освіти і виховання університетської молоді, це – сприяння науковим відкриттям і підтримка творчих особистостей.

Діяльність бібліотеки завжди була спрямована на інформаційне забезпечення та підтримку навчально-виховної та науково-дослідницької роботи університету.

Інформаційно-бібліографічна діяльність – один з напрямів роботи, від якості якого залежить авторитет бібліотеки. Довідково-бібліографічна діяльність є важливою інформаційно-комунікаційною функцією бібліотек, тісно пов'язаною з обслуговуванням користувачів, створенням довідково-інформаційних ресурсів та довідково-пошукового апарату як засобу організації доступу до них. Цей напрям діяльності бібліотеки забезпечує інформаційно-бібліографічний відділ.

Зараз важко уявити собі наукову бібліотеку РДГУ без інформаційно-бібліографічного відділу, яким він є сьогодні. Але

давайте згадаємо минуле... Інформаційно-бібліографічний відділ, як і бібліотека, має давню історію.

Уже на кінець 1945 р. книжковий фонд бібліотеки учительського інституту нараховував більше 8 тис. примірників [3]. У період післявоєнної відбудови було здійснено упорядкування та облік фонду книгозбірні, створювалися бібліотечні каталоги, а також почали створюватися тематичні картотеки з актуальних проблем освіти, культури, політики, економіки, та ін., започатковано краєзнавчу картотеку. Це були перші кроки становлення бібліографічної служби бібліотеки тодішнього Ровенського учительського інституту. Необхідність функціонування довідкової служби усвідомлювалася фундаторами бібліотеки як один з важливих напрямів її роботи. Першочерговим завданням працівників книгозбірні було не лише упорядкування фонду, видача книг та періодичних видань, але й ознайомлення студентів і викладачів з наявною літературою. В бібліотеці організовувались читачькі конференції, виставки літератури, проводились бібліографічні огляди літератури, що викликало великий інтерес у викладачів та студентів.

Довідково-бібліографічна робота була спрямована на найкраще задоволення запитів читачів. Весь тодішній довідково-бібліографічний апарат бібліотеки (алфавітний каталог, тематичні картотеки статей до ювілейних і пам'ятних дат, тематичні картотеки рекомендованої літератури на актуальні тоді теми, що відповідали тогочасній ідеології) знаходився поряд із видачею літератури (нині – абонемент № 1). Вже пізніше розпочалося створення систематичного каталогу (СК), в основу структури якого була покладена схема бібліотечної класифікації, що видана Всесоюзнаю Книжковою палатою в 1955 році) та започатковано систематичну картотеку статей (СКС), яка формувалася відповідно до розділів СК та стала невід'ємною частиною довідково-бібліографічного апарату. Систематична картотека статей відображала матеріал із періодичних видань, збірників та інших документів про нові проблеми народної педагогіки, освіти, культури, економіки, політики, історії, художню літературу, літературознавство, мистецтво та ін. Картотека формувалася лише із рукописних карток. Було розпочато створення алфавітно-предметного покажчика до систематичної картотеки. У цей період фонд бібліотеки почав поповнюватися першими бібліографічними покажчиками.

Новою сторінкою життя та діяльності бібліотеки були 60-70-ті роки ХХ ст. В новозбудованому корпусі педінституту серед інших підрозділів у бібліотеці було виокремлено кабінет бібліографії: в окремій кімнаті був зосереджений довідково-бібліографічний фонд

приблизно 800 примірників (довідкові видання, допоміжні покажчики до творів В. І. Леніна, окремі персональні та бібліографічні тематичні покажчики), систематична картотека статей, краєзнавча картотека та тематичні картотеки. На допомогу науковим працівникам розпочалось створення картотеки наукових праць викладачів інституту. Алфавітний каталог і систематичний каталог, як і раніше, знаходились на абонементі № 1. У штаті бібліотеки вперше з'явилась посада бібліографа. З кінця 60-х років XX ст. бібліотека вже отримувала анотовані й шифровані картки (на статті з періодичних видань) Всесоюзної (тепер – Російської) Книжкової палати та Книжкової палати України ім. І. Федорова, якими продовжувала користуватись до середини 90-х років минулого століття. Основна частина робочого часу бібліографа направлялася на розстановку друкованих карток у систематичну картотеку статей. Бібліограф займався розписуванням збірників, а також місцевих періодичних видань для поповнення краєзнавчої картотеки, редагуванням систематичної картотеки статей та наданням бібліографічних довідок (усних та письмових) читачам.

У цей період робились перші спроби випуску бібліографічних покажчиків. До 25-річчя створення педагогічного інституту у Львівському видавництві «Каменярь» (1966 р.) вийшла друком книга «Ровенський державний педагогічний інститут (1940-1963)», де вміщується «Бібліографія друкованих праць викладачів інституту» [7]. Її підготувала бібліограф педагогічного інституту Безюк Зінаїда Микитівна. На той період це була об'ємна, ґрунтовна бібліографія праць науковців інституту, групування матеріалу здійснено за назвами кафедр (які на той час функціонували в інституті), а в межах кафедр – в алфавітному порядку прізвищ викладачів (669 позицій). Об'єм бібліографії – 60 друкованих сторінок.

На початку 70-х років минулого століття значно активізувалось інформаційне обслуговування читачів. В бібліотеці педагогічного інституту було вже 2 бібліографа. У системі пропаганди літератури популярними були читачькі конференції, книжкові виставки, бібліографічні огляди літератури, інформаційні списки, бюлетені нових надходжень [9]. Активізувались заняття зі студентами з «Основ бібліотечно-бібліографічних знань» та ін. Бібліографи працювали зладжено і натхненно.

Довідково-бібліографічна діяльність в усі часи функціонування бібліотеки займала значне місце. Адже з року в рік фонд бібліотеки поповнювався новими документами (в т. ч. періодичними виданнями), зростала чисельність викладачів, студентів, яким необхідні були довідки на різноманітні теми у навчально-виховній роботі та науково-

дослідній діяльності. У 70-х роках картотеки систематично поповнювалися новими матеріалами, розширювалися, редагувалися.

Удосконалилось ведення розділу «Педагогіка. Народна освіта» систематичної картотеки статей, що став вестись за «Схемой библиотечно-библиографической классификации по разделу 37 «Педагогика. Народное образование» (Государственной научной педагогической библиотеки им. К. Д. Ушинского Академии педагогических наук СССР) та «Схеми профільної (педагогічної) картотеки Львівської обласної науково-педагогічної бібліотеки» (Львівського обласного відділу педагогічного товариства УРСР / за ред. Б. І. Степанишина).

У цей період значно розширився довідково-бібліографічний фонд. Він поповнювався не лише виданнями державної бібліографії, довідковими виданнями, а й інформаційними збірниками «Сборник рефератов НИР и ОКР», «Проблемы высшей школы», «Новая литература по педагогическим наукам и народному образованию» та ін. Бібліографи приймали активну участь у проведенні «Днів інформації», «Днів кафедр», «Днів дипломника». Велася активна робота з референтами-інформаторами кафедр. Працівники відділу робили спроби й редакційно-видавничої діяльності. Так, у 1976 р. укладено бібліографічний покажчик «Учитель – твоя професія» (Філашкіна Л.Р.); у 1977 р. «Оцінка знань – важливий фактор навчально-виховного процесу» та підготовлено бібліографічний покажчик «Видатний педагог сучасності В. О. Сухомлинський», який був виданий лише у 1982 р.) (Безюк З.М., Мельникович М.П.).

У 1985 р. весь довідково-пошуковий апарат (ДПА) бібліотеки (алфавітний каталог, систематичний каталог та систематична картотека статей) були переміщені у читальний зал № 1, де користувачі мали можливість самостійно здійснювати пошук інформації чи за допомогою чергового бібліографа, а в кабінеті відділу бібліографії знаходився довідково-бібліографічний фонд (ДБФ), організовувались виставки нових надходжень літератури. У цьому ж році відділ бібліографії було перейменовано в довідково-бібліографічний відділ.

В цей час активно впроваджувалися нові форми інформування читачів: здійснювалось інформаційне обслуговування за профілями кафедр в режимі ВРІ (вибіркве розповсюдження інформації), а також диференційоване обслуговування керівників (ДОК) із проблем вищої школи і управління. Система ВРІ та ДОК забезпечувалася традиційно бібліографічною інформацією. У 1988 р. в практику роботи запроваджено картки зворотнього зв'язку системи ВРІ, які надавали можливість постійно уточнювати потреби абонентів, конкретизувати

раніше сформульовані запити і впливати на комплектування джерел інформації [9].

Діяльність відділу завжди була спрямована на допомогу навчально-виховній та науково-дослідній роботі студентів і викладачів, відповідно до завдань вищої школи. Становлення України як самостійної, незалежної держави наклало свій відбиток і на бібліотечну справу. Відсутність друкованих карток (припинилось їх надходження із Книжкових палат) змусила працівників відділу самостійно здійснювати аналітико-синтетичну обробку документів та роздруковувати картки для оперативного поповнення систематичної картотеки статей. Незважаючи на економічні негаразди, колектив бібліотеки впевнено долав усі труднощі та просувався вперед, мав чітку професійну позицію, спрямовану на подальший розвиток і створення нового іміджу бібліотеки.

У третє тисячоліття довідково-бібліографічний відділ, як і вся бібліотека, увійшов із досягненнями та планами подальшого розвитку. Нові умови і можливості потребували радикальних перетворень і в бібліотечно-інформаційному забезпеченні навчальної, наукової та виховної роботи в університеті, створення сучасної університетської бібліотеки. Багато зусиль докладає для вдосконалення бібліотечної роботи, для підняття її до рівня що відповідав би сучасним вимогам талановитий керівник, досвідчений фахівець, професіонал – директор бібліотеки Грипич Світлана Никанорівна. Під її керівництвом інноваційний клімат став основою розвитку бібліотеки – розпочалася та впроваджується у практику роботи автоматизація бібліотечно-бібліографічних процесів та пов'язані з цим нововведення.

Працівники довідково-бібліографічного відділу одними із перших в бібліотеці отримали комп'ютери. Доступ користувачів до інформаційних ресурсів у бібліотеці значно розширило запровадження у 2002 р. автоматизації за допомогою ліцензованої програми «УФД/Бібліотека», яка створена на базі сучасних технологій, стандартів обробки інформації.

Наші читачі мають можливість користуватися повнотекстовою БД законодавчих та нормативно-правових документів комп'ютерної інформаційно-пошукової системи «Консультант».

У відділі автоматизовано такі технологічні процеси, як створення бази даних аналітичних описів статей періодичних видань, збірників; створення картотеки БД наукових праць викладачів РДГУ, створення і підтримка інших баз даних.

Більшість процесів роботи у відділі ведуться паралельно – в традиційному та електронному режимах. До послуг користувачів

електронний каталог, електронні бази даних та традиційні картотеки. Систематична картотека статей (СКС) є основою для довідково-бібліографічного обслуговування користувачів. Вона нараховує більше 800 тис. бібліографічних записів з різних галузей знань. Це ядро всієї системи картотек нашої бібліотеки. СКС оперативно відображає інформацію з періодичних та продовжуваних видань, збірників. Постійно вводяться нові рубрики з актуальних питань. Матеріал у картотеці зберігається до того часу, поки у бібліотеці зберігається джерело інформації. За актуальністю та оперативністю оновлення змісту СКС перевершує систематичний каталог. Розгалужена система картотек дає можливість читачам одержати вичерпну інформацію про публікації в періодичних виданнях, збірниках. Працівники Інформаційно-бібліографічного відділу формують та поповнюють також спеціальні тематичні картотеки. Серед них: «Рівненщина» – краєзнавча картотека; картотека дипломних та магістерських робіт студентів РДГУ; картотека «Друковані праці викладачів РДГУ»; тематична картотека віршів; сценарії виховних та культурно-просвітницьких заходів; картотека рецензій; систематична картотека статей (галузева).

Активно ведеться робота щодо створення електронного каталогу та допоміжних баз даних до нього. Сьогодні він налічує понад 190 тис. записів (із них більше 25 тис. записів книг та більше 165 тис. записів статей та частин документа. Електронний каталог бібліотеки є основним інформаційним ресурсом університету та центральною ланкою автоматизованої бібліотечно-інформаційної системи «УФД/Бібліотека». За роки створення й розвитку пошукової системи – електронний каталог набув позитивних змін. Здійснення основного та розширеного пошуку документів стало чіткішим та оперативнішим. До послуг користувачів бібліотеки створені й постійно редагуються власні електронні бібліографічні бази даних. Автоматизований пошук сприяє задоволенню універсальних запитів користувачів, виконанню всіх типів бібліографічних довідок, а також скороченню часу на пошук необхідної інформації та оптимізації довідково-бібліографічного обслуговування. Поєднання традиційної карткової СКС з ЕК залишається важливою ланкою як для бібліотеки, так і для читача. Користувачам (за їх бажанням) довідки видаються в традиційному та автоматизованому режимах.

Наступні роки стали роками постійного оновлення програмного забезпечення, вдосконалення навичок роботи з програмою; велася робота щодо редагування та наповнення баз даних бібліотеки, розгорталася видавнича діяльність. Це період пошуку нових форм та

методів в інформаційно-бібліографічній діяльності бібліотеки та відділу, який у 2004 р. отримав назву – інформаційно-бібліографічний, а в 2005 р. у його структурі виділено 2 сектори: сектор інформаційно-бібліографічного обслуговування та сектор наукової бібліографії та редакційно-видавничої роботи.

Підготовка бібліографічних посібників (БП) – невід’ємна частина діяльності наукової бібліотеки РДГУ. Для розширення інформаційно-бібліографічного сервісу наукової бібліотеки РДГУ в 2001 р. у відділі активізувалась робота з підготовки та випуску бібліографічних покажчиків. Наявна у фондах нашої бібліотеки література, а також нові надходження, відображаються у науково-допоміжних, рекомендаційних покажчиках та списках літератури з актуальних питань для забезпечення навчального процесу й наукової роботи в університеті.

Враховуючи те, що в науковій бібліотеці університету зберігається майже 1000 примірників рідкісних книг та журналів виданих у XIX ст., в 2001 р. бібліографами Марчук Н. В., Мельникович (Єрмеєва) М. П., Трачук Л. Ф. створено ретроспективний бібліографічний посібник «Каталог рідкісних видань із фондів бібліотеки РДГУ (1814-1944 рр.)»

Поступово видавнича діяльність удосконалювалася, розширювалась тематика видань, запроваджувалися нові форми. Це окрема сторінка діяльності бібліотеки та відділу.

Наукова бібліотека РДГУ упродовж багатьох років вносить свою частку в розвиток української бібліографії, що є засобом збереження і засвоєння наукового та інтелектуального надбання університету, підґрунтям для вивчення процесів його історичного розвитку. З цією метою бібліотека постійно здійснює моніторинг наукових видань викладачів РДГУ та праць про них, які дозволяють скласти об’єктивну картину наукової діяльності університету.

Сталий інтерес науковців викликають результати науково-бібліографічної діяльності, особливо традиційні видання бібліотеки: серія щорічників «Друковані праці викладачів РДГУ за рік» (2005-2012 рр.), що відображають науковий і творчий доробок науковців всіх факультетів університету.

У РДГУ систематично виходять збірники наукових праць «Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти». Наукова бібліотека РДГУ підготувала і випустила 4 випуски покажчика «Наукові праці РДГУ», в які включено бібліографічні описи статей, надрукованих у цих збірниках.

З 2006 р. здійснюється робота з підготовки та випуску біобібліографічних покажчиків серії «Академіки, доктори наук, професори РДГУ». Мета серії – вшанування науковців університету, які своєю багаторічною, плідною працею сприяють розвитку освіти і науки в університеті; систематизація та збереження інформації про науковий доробок учених університету. Випуски здійснюються в рамках наукового проекту «Історія РДГУ» (в серії вийшло друком 24 біобібліографічних посібники). Серія відображає комплекс наукових досліджень професорів РДГУ, літературу про їх життя та діяльність, внесок у розвиток науки.

До складу РДГУ входить Інститут мистецтв, що славиться своїми фахівцями культурно-мистецького напрямку. Тому, в 2011 р. бібліотекою започатковано ще одну серію бібліографічного покажчика «Діячі культури та мистецтва РДГУ». В серії вийшло 2 біобібліографічних посібники.

Інноваційною та фундаментальною формою роботи, що спрямована на популяризацію науково-педагогічного і творчого доробку науковців університету став довгостроковий проект «Історія РДГУ». Ініціатором даного проекту є директор наукової бібліотеки Грипич Світлана Никанорівна. В рамках цього проекту вийшло два томи біобібліографічного посібника «РДГУ в персоналіях (Науковий літопис. Т. 1)» та «РДГУ в персоналіях (Науковий літопис. Т. 2) (2015 р.). Їх основне завдання – донести до сучасників творчу та наукову спадщину і залишити для майбутніх поколінь студентів та викладачів як історичний літопис університету. Мета цього посібника – упорядкувати, систематизувати, всебічно розкрити науковий та творчий доробок науковців університету, тому що самі вони стали творцями його історії. Зазначені серії та проекти відрізняються широтою охоплення біобібліографічного матеріалу, високим рівнем його викладу. Біобібліографічні посібники укладаються у співпраці з самими науковцями, що підвищує якість підготовки та наукову цінність цих видань. Високого рівня підготовки бібліографічних посібників було досягнуто завдяки науковому консультуванню та редагуванню Грипич С. Н. – директора наукової бібліотеки РДГУ [2].

Нові надходження літератури з різних галузей знань представлені у поточних бібліографічних покажчиках серії «Нові надходження літератури». Ця серія представлена наступними напрямками: педагогіка; психологія; мовознавство; літературознавство; історія та ін.

Для інформаційного супроводу міжнародних та всеукраїнських наукових конференцій та семінарів, що проходять на базі РДГУ

здійснюється випуск бібліографічних покажчиків відповідної тематики (серія «Педагогічна», «Психологічна» та «Культурологічна»). Серед них такі, як «Педагогічне мислення в контексті теоретико-методичної спадщини А. С. Макаренка і сучасної педагогіки» (2008 р.), «Світ дошкілля: психолого-педагогічні проблеми дошкільної освіти» (2010 р.), «Розвиток професійної компетентності в процесі вузівської підготовки» (2011 р.), «Актуальні проблеми підготовки педагогічних кадрів для дошкільної освіти» (2012 р.), «Розвиток просоціальної стратегії як основи морального становлення особистості» (2013 р.), «Українська культурно-мистецька практика в історичній ретроспективі» (2014 р.) та ін.

На допомогу навчально-виховному процесу створюються тематичні бібліографічні покажчики літератури з актуальних питань педагогіки, освіти, виховання, політики та ін. Серед них такі як: «Педагогіка великого українця» (До 125-річчя від дня народження Григорія Ващенко), (2003 р.), «Зигмунд Фрейд та теорія і практика психоаналізу» (2006 р.), «Лев Виготський: культурно-історична теорія розвитку вищих психічних функцій і вчення про особистість» (2006 р.), «Він був великим українцем (До 90-річчя від дня народження Б.І.Степанишина)» (2015 р.) та ін. Актуальні проблеми педагогіки відображені у посібниках серії «Педагогічна інноватика». Щорічники «Періодичні видання наукової бібліотеки РДГУ на ... рік» інформують читачів про отриману бібліотекою періодику (понад 300 назв українських та зарубіжних видань).

Друковані праці співробітників нашої бібліотеки (від початку її створення і до сьогодні) систематизовані у бібліографічному покажчику «Наукова бібліотека РДГУ. Друковані праці» (2014 р.).

За цей період підготовлено та видано понад 150 назв бібліографічних видань різних видів і типів у паперовому та електронному варіантах.

Результатом моніторингу бібліографічного репертуару, створеного науковою бібліотекою РДГУ є бібліографічний покажчик другого ступеня під назвою «Бібліографічні посібники наукової бібліотеки РДГУ. 2001-2011 рр.» (2011 р.).

Сьогодні у науковій бібліотеці РДГУ впроваджено ще один напрям інформаційної діяльності – консолідування інформації, що стосується психолого-педагогічної галузі, шляхом реферування статей із збірника наукових праць РДГУ «Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти». Систематично відслідковуються й аналізуються внутрішні потоки інформації щодо публікаційної активності та наявності праць учених нашого

університету у Всеукраїнській реферативній базі даних (БД) «Україніка наукова» та третій серії Українського реферативного журналу (РЖ) «Джерело» з ініціативи Національної бібліотеки України ім. В. Вернадського. З метою повнішого відображення результатів вітчизняних робіт у світовому інформаційному просторі та організації міждержавного обміну реферативною інформацією зразки рефератів до Державної науково-педагогічної бібліотеки України ім. В. О. Сухомлинського (ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського) наукова бібліотека подає трьома мовами: українською, російською та англійською. Таким чином, реферати статей наших науковців через мережу Інтернет стають доступними для знайомства світовій науковій спільноті, викладачі та студенти нашого університету можуть скористатися цією реферативною базою, звернувшись на web-сайт наукової бібліотеки, де в розділі «Реферативна база даних» розміщено реферати з відповідних збірників. Цим напрямком науково-інформаційної діяльності займається молодий фахівець Кушка Любов Степанівна.

Працівниками відділу ведеться активна робота з формування інформаційної культури студентської молоді, професорсько-викладацького колективу та інших користувачів бібліотеки. Традиційними в цьому напрямку діяльності є теоретичні та практичні заняття з «Основ інформаційної культури», що організовуються на початку навчального року для студентів 1-х курсів всіх факультетів стаціонарного та заочного відділення, проведення бібліографічних оглядів літератури відповідної тематики для студентів 3-го курсу при вивченні навчальної дисципліни «Науково-дослідна та творчо-пошукова робота: організація, методологія, інформаційне забезпечення», проводяться різноманітні інформаційні заходи, надаються індивідуальні консультації користувачам. З цією метою підготовлено навчально-методичний посібник «Формування інформаційної культури в бібліотеці ВНЗ».

У культурно-просвітницькій діяльності відділу набули популярності бібліопанорами циклу «Вивчаємо у ВНЗ» (на допомогу вивченню навчальних дисциплін) та циклу «Науково-педагогічний процес у ВНЗ» (на засіданнях кафедр за їх спеціалізацією). Це своєрідна форма спілкування бібліотечних фахівців, викладачів, науковців, студентів та популяризація ресурсів і сервісу бібліотеки. Системність та циклічність культурно-просвітницьких заходів підвищує їх ефективність та популярність.

Сьогоднішнє життя інформаційно-бібліографічного відділу полягає передусім у пошуку нових форм інформаційно-

бібліографічного обслуговування користувачів бібліотеки. Серед складових його діяльності – комплектування довідково-бібліографічного фонду (ДБФ) бібліотеки, подальше запровадження новітніх інформаційних технологій, поповнення електронної систематичної картотеки статей, підготовка та випуск бібліографічних покажчиків, ведення систематичної картотеки статей, аналітико-синтетична обробка документів, реферування наукових збірників та ін.

Сьогодні інформаційно-бібліографічний відділ – це щорічно майже 20 тис. довідок різних видів, пошук документів у базі «УФД/Бібліотека», понад 20 тис. відвідувань, близько 3 тис. книговидач, робота з періодичними виданнями бібліотеки (біля 5 тис. примірників щорічно), перегляд та опрацювання нових надходжень документів до бібліотеки, введення в базу статей із періодичних видань та тематичних збірників (більше 20 тис. записів) та написання карток (для поповнення СКС та інших картотек) (близько 15 тис.) щорічно.

З метою популяризації та активізації використання ресурсної бази бібліотеки працівниками відділу проводиться значна інформаційна робота. Пройшли випробування часом та стали традиційними «Дні інформації», що знайомлять відвідувачів з новими надходженнями; «Дні кафедр», «День аспіранта», «День магістранта» та ін. Працівники відділу приймають активну участь в культурно-просвітницьких заходах бібліотеки. Вносять вагомий внесок у діяльність Центру психолого-педагогічної інформації, Центру молодого дослідника, Центру правової інформації наукової бібліотеки РДГУ. Центри створені з метою розширення вільного доступу до інформації психолого-педагогічного, правового та науково-дослідницького характеру та удосконалення процесів обслуговування користувачів ресурсами з цих питань на основі як традиційних, так і нових бібліотечно-інформаційних технологій у бібліотеці.

Наукова бібліотека перебуває у постійному пошуку нових підходів до процесу обслуговування користувачів, шляхів інноваційного розвитку та удосконалення своєї діяльності. Розширюючи спектр бібліотечно-інформаційних послуг бібліотека в інтересах свого читача шукає нові підходи до процесу обслуговування, вдосконалює свою діяльність, розширюючи при цьому спектр бібліотечно-інформаційних послуг, форми й зміст роботи з метою забезпечення повноти, доступності й оперативності інформації.

За 75 років свого існування наукова бібліотека РДГУ накопичила значний потенціал інформаційних ресурсів, методи і форми розповсюдження інформації та обслуговування користувачів. Таким чином, уся система інформаційно-бібліографічної діяльності, що

склалася на сьогодні в бібліотеці створює умови для забезпечення користувачів якісними інформаційними продуктами, сприяє підвищенню якості освіти, поширенню і доступності освітніх ресурсів, що в результаті веде до швидкого розвитку освіти і науки.

ЛІТЕРАТУРА

1. «В науку вкладено життя» (Літописи РДГУ): [наук. б-ка РДГУ] // Вісн. Кн. палати. – 2011. – № 11. – С. 11.
2. Грипич С. Н. Наукова бібліотека Рівненського державного гуманітарного університету в історичному аспекті / С. Н. Грипич, Г. П. Семенюк // Актуальні питання культурології. – Вип. 9. – С. 59–62.
3. Рівненський державний гуманітарний університет : історія та розвиток (1940-2010 рр.) / за ред. Р. М. Постолювського. – Рівне : Волин. обереги, 2012. – 316 с.
4. Ровенський державний педагогічний інститут ім. Д. З. Мануїльського : реклам. просп. / ред. кол.: Б. С. Колупаєв, А. М. Воробйов, В. І. Тишук та ін. – Ровно : Облполіграфідаєв, 1990. – 24 с.
5. Ровенський державний педагогічний інститут / упоряд. П. В. Йова, П. Я. Лещенко. – Л. : Каменярь, 1966. – 172 с.
6. Роль бібліотек вищих навчальних закладів в інформаційній підтримці освіти та науки в контексті модернізації вищої освіти : зб. матеріалів V-ї наук.-практ. конф., 30 серп. 2011 р. / ред. С. Н. Грипич, Г. П. Семенюк. – Рівне : РДГУ, 2011. – 131 с.
7. Сучасна бібліотека вищого навчального закладу як центр інформаційного забезпечення навчального, наукового та культурно-просвітницького процесу : зб. матеріалів 4-ї наук.-практ. конф. 30-31 серп. 2010 р. / ред.: С. Н. Грипич, Г. П. Семенюк, І. О. Мирончук, Л. С. Кушка. – Рівне : РДГУ, 2010. – 95 с.

Зміст

1. Семенюк Г. П.	НАУКОВА БІБЛІОТЕКА РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: ІСТОРІЯ І СЬОГОДЕННЯ (ДО 75-РІЧЧЯ ЗАСНУВАННЯ)	3
2. Пізюта В. Г.	ФОРМУВАННЯ ФОНДІВ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ: ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ.....	16
3. Коломієць Н. Б.	ІСТОРИЧНІ ВІХИ ТА СЬОГОДЕННЯ: ВІДДІЛ НАУКОВОЇ ОБРОБКИ ДОКУМЕНТІВ.....	25
4. Ковальчук Л. В.	ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ НА ДОПОМОГУ НАВЧАЛЬНОМУ ТА НАУКОВОМУ ПРОЦЕСУ (ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ).....	32
5. Бондар А. П.	СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК АБОНЕМЕНТІВ В СТРУКТУРІ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ З ПОГЛЯДУ 75-ЛІТТЯ.....	44
6. Кучерук І. М.	ЧИТАЛЬНІ ЗАЛИ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ (КРІЗЬ ПРИЗМУ ІСТОРІЇ).....	52
7. Лешкевич Г. Д.	ДІЯЛЬНІСТЬ ФІЛІЇ В СИСТЕМІ ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ: ІСТОРІЯ І СЬОГОДЕННЯ.....	60

Збірник матеріалів
ІХ-ї науково-практичної конференції

**НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: ВІД
МИНУЛОГО ДО СЬОГОДЕННЯ
(ДО 75-РІЧЧЯ ЗАСНУВАННЯ)**

Відповідальний за випуск:

С. Н. Грипич – доцент,
директор наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Укладачі:

С. Н. Грипич – доцент,
директор наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.
Г.П. Семенюк – заст.
директора з наукової роботи
наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Технічний редактор:

Л. С. Кушка – провідний
бібліотекар наукової
бібліотеки Рівненського
державного гуманітарного
університету.

Комп'ютерна верстка:

О. О. Себестьянович –
провідний бібліотекар
наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Формат 60*84 1/16
Папір офсетний. Гарнітура Times.
Тираж 100 прим.
Наукова бібліотека РДГУ